

Проект „Духовність – храм душі людської”

*Нехтування вихованням – це
погибель для людей, сімей, держав
усього світу.*

Я.А.Коменський

Життя – бажання – навчання – комунікації - проекти

„Якщо ви мислите на рік уперед – сійте зерна,
Якщо ви мислите на десять років уперед – садіть дерева,
Якщо ви мислите на сто років уперед – виховуйте Людину”

Народна мудрість

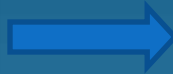
Актуальність проекту

Кожна дитина — проект миру. Ми, педагоги, — проектувальники майбутнього життя дитини. До проблем, пов'язаних з будівництвом державності України, належить поява нового соціального замовлення на сучасного педагога-вихователя, особистісно-зорієнтованого, котрий має високу педагогічну культуру й володіє різноманітними способами й методами впливу на учня, головною метою діяльності якого є створення умов для саморозвитку, самоствердження особистості дитини, підтримка й стимулювання її до активної життєвої позиції в майбутньому. Сьогодні потрібно нове педагогічне мислення, нові інноваційні підходи й виховна система. Педагоги нашої школи відмовилися від авторитарно-дисциплінарної педагогіки, старих традиційних методів і форм роботи. Вони — за педагогіку розвитку, педагогіку відносин, педагогіку життєтворчості.

Головне завдання виховної роботи в школі — це створення такої системи, що сприяла б підтримці й поглибленню духовних, моральних цінностей, норм поведіння, допомагала б у саморозвитку й самореалізації особистості учня, розвитку його творчих здібностей, основних компетентностей. Шлях до реалізації цього завдання — проекти, які переплітаються між собою, доповнюючи один одного, використовуючи результати досліджень, створюючи в такий спосіб цілеспрямоване єдине креативне поле. Виховання найважливіших якостей особистості здійснюється через цільові творчі проекти (див. схему).

Цільові творчі проекти та їх спрямування

„Я – громадянин і патріот”

Виробляє навички соціальної активності й відповідальності учнів

„Я і природа”

Спрямований на виховання відповідальності за збереження екології й сприйняття себе частиною природи

„Я і закон”

Спрямований на формування правової культури учнів, необхідної для участі в суспільному житті

„Я і родина”

Сприяє відродженню цінностей родини

„Духовність”

Забезпечує формування соціокультурних і духовних цінностей

Мета проекту:

- створення духовно зорієнтованого педагогічного середовища, здатного реалізувати ідею моральної вихованості особистості;
- вдосконалення морального рівня учнів;
- розробка рекомендацій для класних керівників і педагогічних працівників щодо формування активної за формою та моральної за змістом життєвої позиції учнів.

Завдання проекту:

-Всі разом ми допоможемо кожній дитині досягти більшого, ніж вона сподівалася.

-Учись на вчорашньому, живи сьогодні, готуйся до завтра.

-Твоя освіта — твоя відповідальність.

- Коли ти віриш у себе — все стає можливим.

- Завтрашній успіх починається сьогодні.

-Давайте вчитись у навколишнього світу!

-Ти завжди можеш бути кращою людиною, аніж ти був учора.

-Якщо ти не маєш часу для того, щоб зробити правильно, ти повинен мати час, щоб зробити це ще раз.

Учасники проекту

Над проектом працюють учителі різного віку й рівня педагогічної майстерності, учні, батьки, громадськість.

Основними вимогами до учасників проекту є: достатній рівень готовності до проведення дослідницької роботи, усвідомлення потреби й можливості внесення певних змін у традиції школи, бажання проводити цілеспрямовану роботу з удосконалення виховного процесу. Цей проект дає можливість постійно вести дослідницьку й пошукову роботу, розвивати себе, здобувати нові особистісні якості, сприяє підвищенню рівня підготовки й педагогічної майстерності, водночас поліпшуючи умови для творчої самореалізації інших членів колективу.

Педагоги у своїй практичній діяльності виходять за рамки вузьких педагогічних проблем.

Вони прагнуть до творчої співпраці з учнями різних вікових груп, пам'ятаючи, що єдиною школою, у якій можна навчити духовності, — є життя. Свою діяльність вчителі будують на гуманістичних засадах: у центрі уваги — учень з його потребами та інтересами. Постійно відбувається пошук активних форм роботи, спрямованих на засвоєння духовних досягнень українського народу, виховання милосердя, доброти, людяності; формування культури спілкування; поважного ставлення до людей похилого віку та інше.

Однак, творча робота не дасть довгострокового ефекту без системного підходу до розвитку ініціативи й потреби самореалізації у творчості більшості членів колективу. Тому необхідно створювати й реалізовувати різні за змістом і тривалістю проекти, що охоплюють як педагогів, так і учнів, а також батьків і громадськість. На нашу думку, діяльність групи вчителів-однодумців над проектом, яка супроводжується народженням творчої ініціативи, збільшенням відповідальності, власних досягнень, є важливим складником нової організації культури навчального закладу, і в цілому — нової школи.

Таким чином, педагогічний колектив школи постійно працює над пошуком нових форм і методів роботи, підвищенням свого професійного рівня. Тому що *відродження й формування державності починається з духовного й морального розвитку особистості, яка здатна самореалізуватися в сучасному суспільстві і працювати для його процвітання.*

Термін проекту: довготривалий /безперервний/.

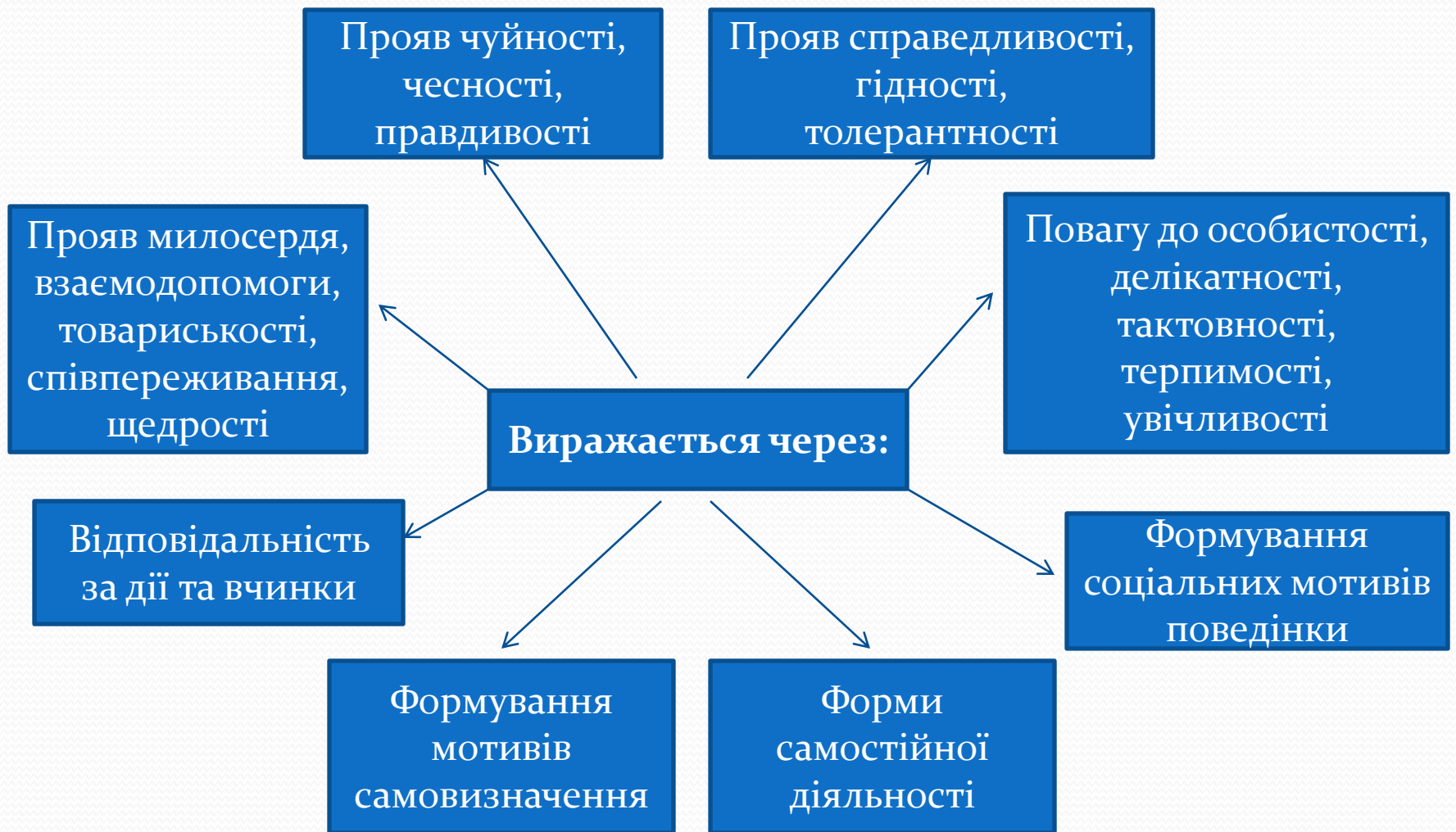
Етапи реалізації:

- 1. Підготовчий*
- 2. Моделюючий*
- 3. Практичний*
- 4. Узагальнюючий*

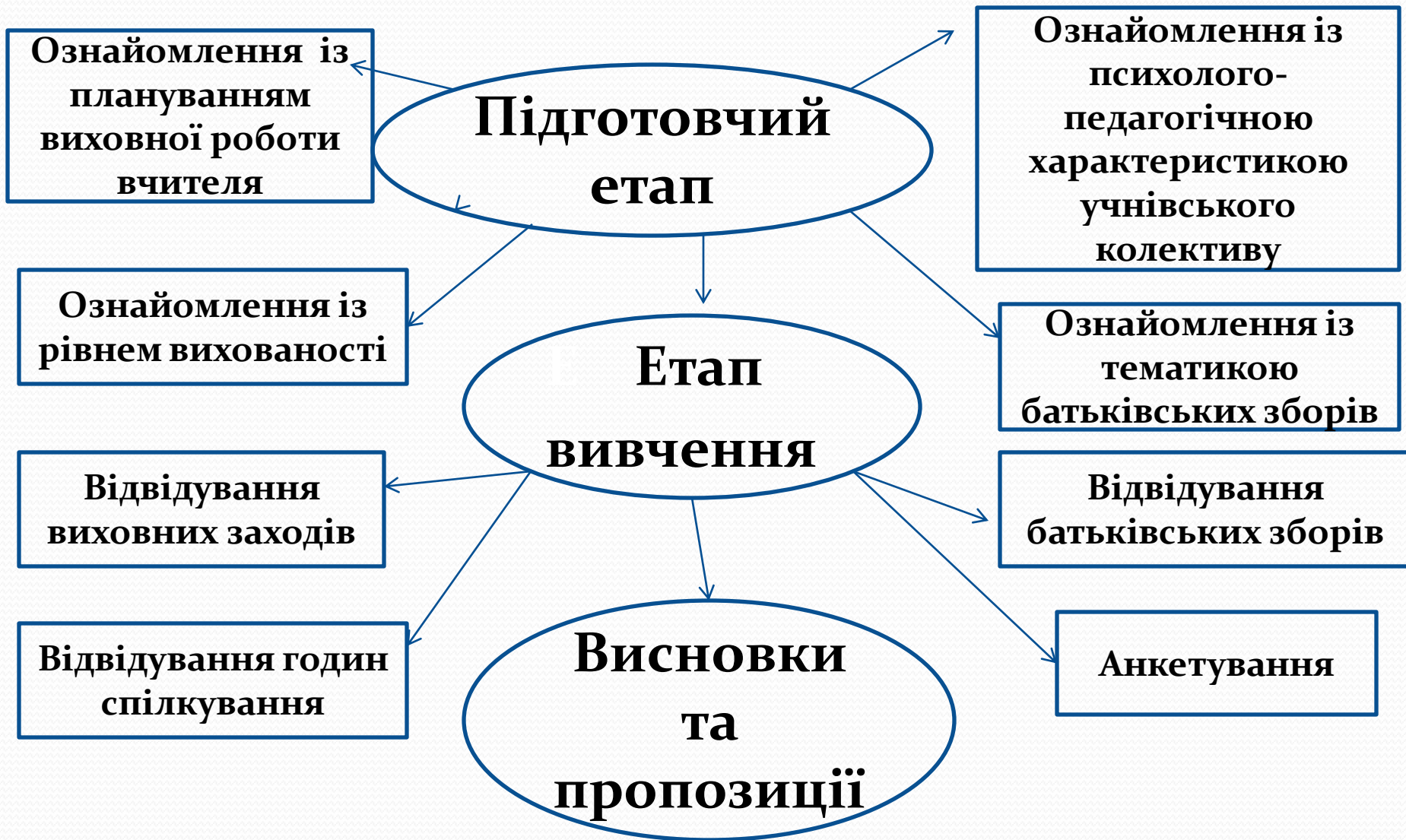
Засоби реалізації духовно-морального виховання в школі

Ціннісне ставлення до людей

Вивчення системи виховної роботи в школі

Управління навчально-виховним процесом в школі

Очікувані результати

Учні мають:

- уміти виховувати в собі доброту, милосердя, чуйність, взаємодопомогу, повагу до особистості;
- дружити щиро і віддано, міцно тримати своє слово;
- боротися з виявленими в собі, своїх товаришах марнославством, пихатістю, жорстокістю, байдужістю до людей;
- допомагати всім, хто потрапив у біду, не вимагаючи нагороди за добрий вчинок, виявляти доброту й турботу про людей у повсякденному житті;
- будувати свої взаємини з людьми за законами совісті, добра, справедливості;
- почуття міри і такту в спілкуванні з людьми, уміння переборювати суперечності і конфлікти у стосунках із ними;
- прагнути до чесності й скромності.

Ресурси

Людські: учні, вчителі, батьки, громадськість;

Матеріально – технологічні: комп'ютери, мультимедійний проектор, методичне забезпечення;

Інформаційні : плакати, стінгазети, методичні посібники

Духовність!

Що ми під нею розуміємо?

- Духовність - це внутрішній світ людини.
- Духовність - це ті якості і риси, ті життєві установки, що існують для кожної людини.
- Духовні цінності - це «зерно», яке посіяне Богом в наших душах і яке проявляється в нашому житті.
- Переповнення душі чимось гарним, світлим. Це пам'ять про своїх предків, це любов до матері, до Вітчизни.
- Це те, чим багата душа людини. Це те, що людині потрібно, крім матеріального блага.
- Без духовних цінностей людина буде як механізм, що існує, а не живе.
- Духовність. Духовні цінності. Слова говорять самі за себе. Дух - от що головне в людині. І не просто дух, а здоровий дух.
- Це заповіді Божі, яких варто дотримуватись, бо всі духовні цінності закладені в нас Богом, їх тільки потрібно розвивати. Це любов і гуманність, справедливість і дружба, і відповідальність.

Духовність - це вершина, до якої потрібно йти все своє життя. Це - дійсно, храм людської душі.

- У частини нашого суспільства, на жаль, на вустах і на папері духовні цінності, а не в душі.

- У тому стані, у якому перебуває наша Україна, здається, що духовність відійшла на задній план.

- Духовність - це зв'язок людини з релігією, космосом. Це життя за законами Всесвіту.

План дій /підготовчий етап/

№ п/п	Назва заходів	Термін виконання	Виконавці
1.	Створити ініціативну групу для реалізації завдань даного проекту	Серпень – вересень 2007 р.	Дирекція школи
2.	Провести : Спільне засідання психологічної служби, педагогічної ради та учнівського самоврядування; - Вхідне діагностування	Вересень 2007 р.	Дирекція школи, Психолог, Педагог-організатор
3.	Психолого – педагогічне діагностування учнів з питань “Ставлення особистості до людей”	Жовтень 2007 р.	Психолог
4.	Анкетування на тему: „ Рівень вихованості учнів”	Жовтень 2007 р.	Класні керівники 2-9 кл.

Моделюючий етап

№ п/п	Назва заходів	Термін виконання	Виконавці
1.	Інструктивно-методична нарада з питань роботи над проектом.	Жовтень 2007 р.	Заступник директора з НВР
2.	Розробка плану реалізації проекту.	Серпень-жовтень	Творча група
3.	Розробка рекомендацій щодо проведення виховних заходів для реалізації проекту.	вересень	Творча група
4.	Внесення змін та доповнень до плану виховної роботи класних керівників.	жовтень	Заступник директора з НВР
5.	Розробка виховних заходів, спрямованих на духовно-моральне виховання.	Протягом року	Педагогічні працівники
6.	Розробка комплексної програми тренінгових занять з дітьми різного рівня вихованості.	Протягом року	Психолог

Шляхи реалізації

духовно-морального виховання /практичний етап/

Розвиток рідної мови

Мова тісно пов'язана з психікою людини, є засобом становлення особистості, засобом оволодіння іншими науками. Рідна мова є великим народним наставником. Вивчення рідної мови — це засіб плекання національного змісту і духу. Викладання рідної мови у школі — найефективніший засіб формування світогляду, свідомості, духовності дитини. К.Д.Ушинський писав: «Дитина входить у духовне життя людей, які оточують її єдино через посередництво рідної мови, і, навпаки, навколишній світ відображається в ній своєю духовною стороною тільки через те ж середовище — рідну мову». Рідна мова — це сприйняття навколишнього світу, це характер, це пізнання, створення, реалізація себе, це любов до свого народу, батьківщини, це збереження історичної пам'яті поколінь, це творіння людиною добра, культури, мистецтва, це мудрість, це свобода.

- Свята:
- слов'янської писемності;
- української писемності.
- Любіть Україну і пісню її солов'їну.
- Любов до мови — це любов до Батьківщини.
- Участь в конкурсі знавців української мови ім. П. Яцика.
- Виховні години
(орієнтовні рекомендації для класних керівників):
- • «Вимерла мова в устах народу — вимер і народ»;
- • «Я гордий тим, що я — українець»;
- • «Рідне слово, хто без тебе я?»;
- • «Наш скарб — рідна мова»;
- • «Моя мова калинова»;
- • «Мова народу — відображення батьківщини і духовного життя народу»

Історія рідної Батьківщини — історія держави

Головна мета виховання на сучасному етапі — набуття молодим поколінням історичного і соціального досвіду, успадкування духовних надбань українського народу, формування культури міжнаціональних взаємин.

Знання історії — це пізнання самого себе, свого народу, нації, держави, це прогнозування майбутнього, це державотворення, розвиток управлінських умінь, це правове, економічне забезпечення життєдіяльності, працездатності особистості й держави.

- Виховні заходи (орієнтовні рекомендації класним керівникам):
- «Нехай панують на землі добро і справедливість»;
- • «Моя земля — це незалежна Україна»;
- • «Немає людини без любові до Батьківщини».
- «Я — громадянин України»;
- «Держава — це я і народ»;
- «Ти знаєш, що ти — людина»
В.СИМОНЕНКО

Національна символіка

Ст. 20 Конституцією України визначені

Державні символи України:

Державний прапор України (стяг синьо-жовтого кольору);

Державний Герб України (тризуб);

Державний Гімн України («Ще не вмерла України...»).

Національна символіка країни виконує

історично важливі функції консолідації нації у єдину етнографічну, культурно-історичну спільність, єдину суверенну державу.

Державні символи — розпізнавальні знаки держави, в яких уособлюються її суверенітет, певний історичний, ідеологічний зміст.

Використання національної символіки при проведенні свят, заходів.

Проводячи шкільні свята, використовувати шкільну символіку (прапор, гімн, емблему).

Класні години (орієнтовні рекомендації класним керівникам):

«Наші символи — наші святині»;

«Гімн душі — Гімн України»;

Усний журнали:

«Наша земля — Україна»;

«Наша воля, наша слава не вмере, не загине!»

Народна творчість

- Українські народні традиції — це надзвичайно багата скарбниця українського народу. Недарма кажуть, що людина, яка не має коріння — ніхто. Адже саме в українській народній творчості містяться надзвичайно глибокі джерела народної мудрості, традицій. Величезна кількість українських народних пісень, дегенд, приказок, прислів'їв не тільки містить у собі відомості про історичне минуле нашої країни, а й з самого дитинства закладає в українцях основні якості характеру громадянина України: працьовитість, доброту, благородство, допитливість, тактовність, увічливість, толерантність, а також повагу до свого народу, старших, любові до сім'ї.

Змагання:

- «Козацькі ігри та забави»;
- «Козацькому роду нема переводу»;

Виховні години:

- «Пісня — душа народу»;
- «Ясен світ коляди»;
- «Весна – красна...»;
- «Думи, мої думи...»;
- «Найбільший скарб народності зберігається у переказах простого народу».

Андріївські вечорниці

Національне мистецтво — це середовище, яке плекає особистість

Людина культури — це вільна, гуманна, духовна творча особистість. Школа, сім'я формують духовні, естетичні потреби особистості. Система духовно-морального виховання — джерело народної творчості, поетично невичерпані можливості народного і професійного мистецтва. Народне мистецтво створюється справжніми митцями, мудрими і прекрасними, які своєю творчістю примушують мислити, переживати, хвилюватися задумуватися над проблемами... Пізнання мистецтва — це завжди робота серця і душі.

Участь в гуртку « Вишиванка».

Організація виставок:

- українські вишивки (родинні виставки).

Свято народних ремесел.

Виховні години:

- «Т. Шевченко — великий поет і художник»;
- «Моє захоплення (картини, малюнки, вірші, музика)»;
- «Дослідження і вивчення техніки вишиванок (картин, рушників нашого краю)»;

- «Мистецтво моєї родини»;

- «Роздуми над шедеврами українського мистецтва».

Конкурс художньої творчості «Як стати зіркою»

Народ без народності — тіло без душі

Народний календар — енциклопедія життя, трудової діяльності, культури, побуту і дозвілля народу; могутній і гармонійний комплекс ідейно-моральних, емоційно-естетичних засобів виховання підростаючих поколінь. Це система історичної обумовленості дат, подій, свят, традицій, звичаїв, обрядів, які народ відзначає протягом року в певній послідовності.

Традиції, звичаї і обряди об'єднують минуле і майбутнє народу, старші і молодші покоління

Свята:

- Миколая;
- Світлий Великдень;
- Виходьте, діти, з хати весну зустрічати;
- Святвечір української родини.

Конкурс «Хто більше знає прислів'їв, пісень до святкових дат народного календаря».

Виховні години:

- «Шануймо національні звичаї, традиції, обряди»;
- «Святий Миколай — найяскравіший приклад добродійництва і милосердя»;
- «Національні звичаї й обряди в творах українських письменників (вікторина)»;
- «Мої улюблені вірші, пісні, музика (конкурс на краще виконання)»

Родинне виховання — ГОЛОВНИЙ ЧИННИК ВИХОВАННЯ

Перші уроки життя, вихованості, пізнання світу дитина одержує в сім'ї, яка узагальнює культурні надбання роду. Правильне родинне виховання — запорука розвитку українського народу, основа формування фізичного і морального здоров'я дитини.

Вивчення родоводу — одна з форм етнічного, соціального, культурного досвіду пращурів, пізнання історії та культури Роду — Держави — Світу.

Свята :

- І на тім рушникові оживе все знайоме до болю...;
- День сім'ї;
- День матері;
- Без родини нема Батьківщини.

Виховні години:

- «Мій рід — історія суспільства»;
- «Мій Родовід»;
- «І віночок дівчина взяла»;
- «Про що може розповісти хустка української-жінки»;
- «Як ми розуміємо «лад у домі»?».

Уроки-сповіді:

- «Ти знаєш, що ти людина»;
- «Ким хочеш бути, хлопчику, в житті?»;
- «Вибрати не можна тільки Батьківщину».

Структурна схема взаємодії школи з батьками

Эман
Сепиш

А-Бауди

мано
Иван

манна
Лигия

Сабья
Анолемация

Сабья
Малия

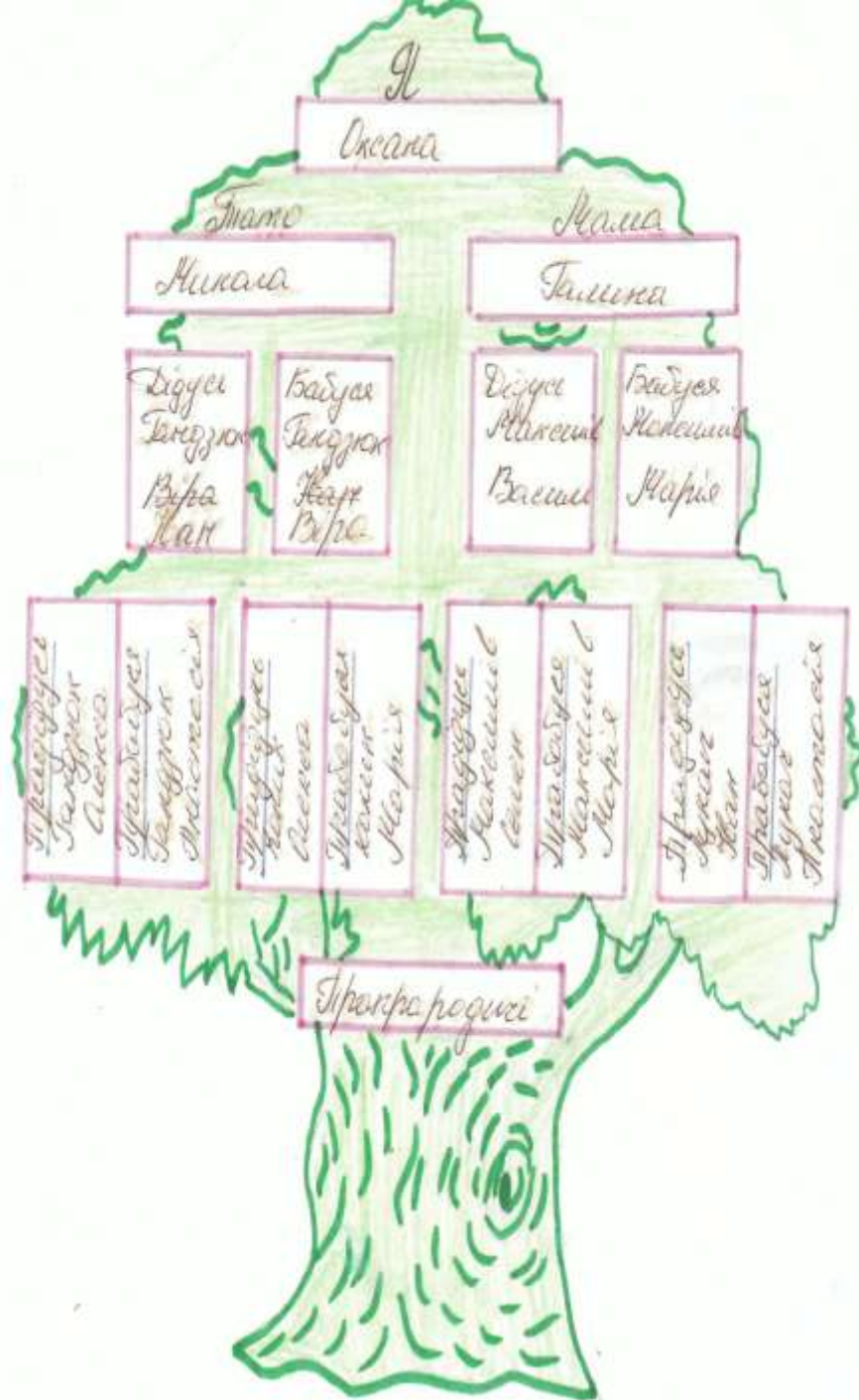

гигуч
Мукара

гигуч
Дуемпо

Ціннісне ставлення до сім'ї, родини, людей

Рекомендації

щодо проведення виховних заходів для реалізації проекту

ПОЧАТКОВА ШКОЛА

Формування основ національних та загальнолюдських цінностей:

- уміння та навичок підтримки та збереження міжособистісної злагоди;
- здатності враховувати думку інших людей, адекватно оцінювати власні здібності та здібності інших;
- моральних якостей (чуйності, чесності, правдивості, справедливості, гідності, толерантності, милосердя, взаємодопомоги, товариськості, співпереживання, щедрості, поваги до особистості...)

1 клас – Родина „СОНЕЧКО”

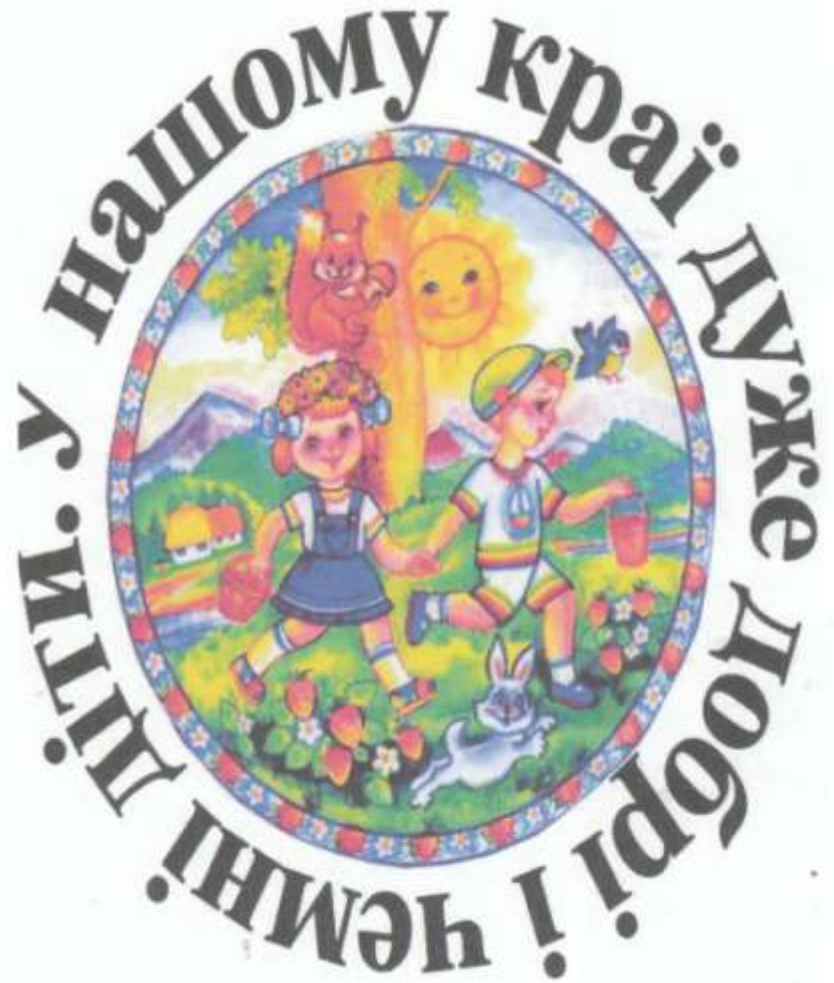
- „Мої обов'язки в сім'ї”.
- "Мамо, тато, я - дружна сім'я". «Що значить бути вихованою людиною?»».
- "Світлофор ввічливості”.
- "Чарівні слова відкривають серця”.
- "Чесним треба бути всюди”.
- "Школа гарної поведінки”.
- «Умій слухати»».
- "Відкриваємо скриньку добрих справ”.
- "Про дружбу”.
- Кого з друзів ти візьмеш у подорож?”.
- "Майстерня Діда Мороза”
- Свято "Чепурушки”.
- "Бабусина скриня”.
- "Скриня народної мудрості”.

Родина « Сонечко »

2 клас – Родина „Краєзнавці”

- „Бути совісним означає...”
- "Мій товариш".
- "Буду гідним скрізь і всюди, щоб нести Вам радість, люди!" .
- "Про справжню дружбу".
- "Школа вишуканих манер".
- "Ти - вихована дитина?" .
- "Турбота. Діти допомагають дітям".
- "Як би я вчинив..."
- "Шануй батька й неньку"
- "Традиції та реліквії моєї родини»
- "Берегиня".
- "Рушник моєї бабусі".
- "Захоплення моїх рідних".

Родина « Краєзнавці »

3 клас – Родина „Віночок”

- Дерево міцне корінням, а людина - родом”.
- "Родина, родина: від батька до сина“
- Якщо ти погано вчинив "Чужого горя не буває".
"Якщо твій друг помилився..." "Як і чим випробовується дружба".
"Про правила товаришування".
- "Народна мудрість про добро, совість, ввічливість, справедливість, чесність".
- „Хочу і треба".
- "Розкажи мені про себе".

Родина « Віночок »

4 клас – Родина „Калина”

- "Ти знаєш, що ти людина?".
- „Слово не горобець - вилетить не піймаєш".
- "Вихована людина: яка вона?".
- "Золоте правило ввічливості".
- "Мама, тато, я - читацька сім'я".
- "Від матері доні добро передати".
- ". "Вчимося бути добрими людьми".
- ". "Мій день, мої вчинки".
"Гляди, не забудь - людиною будь!".
- "Подаруй свято іншим".

Рекомендації

щодо проведення виховних заходів для реалізації проекту

Основна школа

5-7 клас

Усвідомлення цінностей спілкування:

- розуміння особистих, родинних, громадянських, національних та загальнолюдських цінностей;
- вміння співпрацювати з іншими, працювати в групі та в колективі, прощати та просити пробачення.

8-9 клас

Засвоєння сімейних, родинних та суспільних цінностей:

- критичного ставлення до поведінки людей;
- єдності слова і діла;
- активної моральної життєвої позиції;
- ідеалів сім'ї, родини, відносин в колективі;
- духовно-моральної культури особистості.

Теми для виховної діяльності

5 клас -

Родина „Ластів’ята”

- "Дружба, це -....."
- "Хочеш мати друга - навчись другом бути".
- "Еталон поведінки мого однолітка".
- "Я і мій ідеал".
- "У добрі справи ти вклади прекрасні прояви душі".
- " Заповіді людяності ".
- "Спілкуємося та діємо".
- "Вчимося спілкуватися".
- "Скарбничка мудрості".
- "Не робіть моїх помилок".
- "Тлумачний словник ввічливих слів".
- "Добро - це коло, в середині якого є краса".
- "Мистецтво дарувати".
- "Чи допоможуть вітаміни всім нам вчитися відмінно".
- "Для мами завжди ласкаві слова".
- "Люба моя ненько".

Родина « Ластів’ята »

- „Людей я буду любити, добро й милосердя чинити”.
- „Людина починається з добра”.
- „Я зичу Вам доброго дня!”.
- «Еталон поведінки мого однолітка»
- «Золоте правило поведінки».
- "Ні - шкідливим звичкам!".
- "Я та моє здоров'я".
- „Мій родовід ”.
- "Моє рідне село".
- "Мої земляки".
- "Дідусеві нагороди".
- „Цілую бабусині втомлені руки”.
- „Найкращі дні для наших матерів - це ті, коли щасливі їхні діти”.
- „Дідусю, дідусю, тобою горджуся...”.
- «Берегиня нашого дому».

Родина « Поклик »

7 клас - Родина „ОБЕРІГ”

- "їх подвиги в пам'яті вічні".
- "Будь гідним пам'яті батьків".
- «Через віки пам'ять проростає».
- "Безсмертним подвигом своїм вони прославили Вітчизну".
- "Героїчне минуле народу".
- , "Це - пам'ять серця".
- "Минуть роки, минуть віки, а подвиг житиме завжди".
- "Доля людини".
- "Знати, щоб пам'ятати".
- "Закон і ми".
- "Різні люди - різні погляди".
- "Не потрап у тенета."
- "Все починається з родини".
- "Захоплення моїх батьків".
"Бабусині рушники"
- "Родина від батька до сина".
- "Тато, мама, я - спортивна сім'я".
- "Захоплення моєї родини".
- "Пісні моєї бабусі".
- "Краще добрим бути".
- "Добро і зло".
- "Даруймо книгу".
- «Даруймо радість людям».
- "Мій справжній друг".
- «Мобільну безпеку увімкнено».

МІМ. ВІД РОДИНИ
МІМ. ЖИТТЯ
МІМ. ОНЧ ВІТТИ

8 клас – Родина „ПИСАНКА”

"Що означає бути підлітком?"

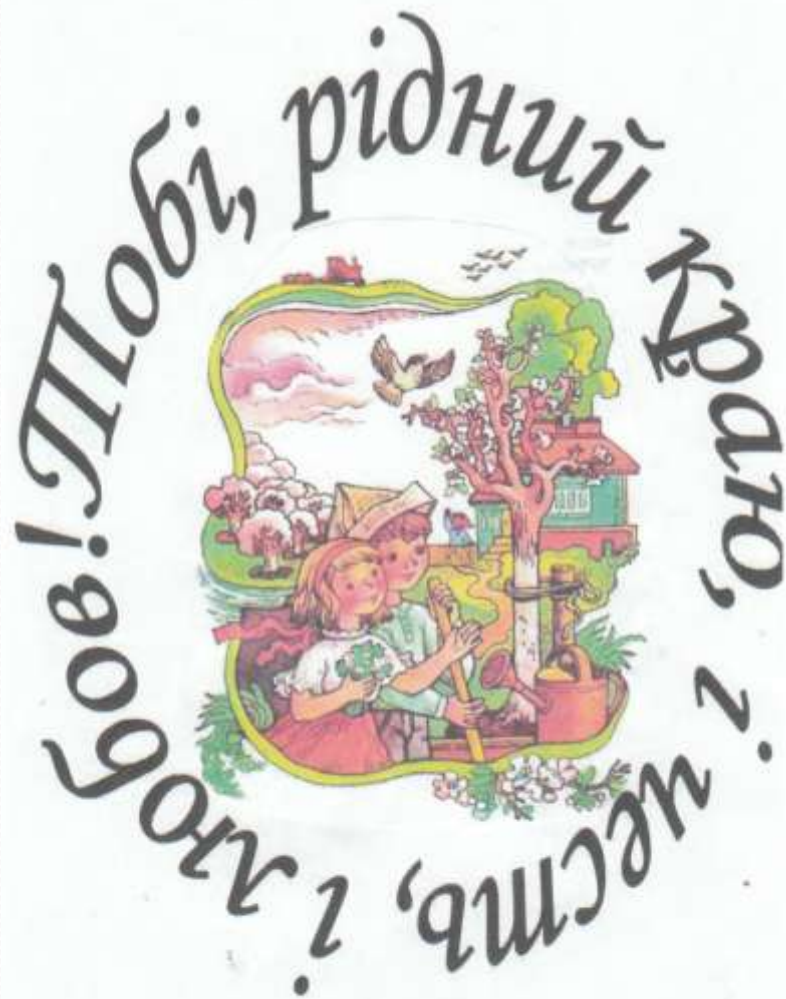
- "Твій справжній друг".
- "Ти живеш серед людей".
- "Народження істини, а не загострення стосунків".
- "Взаєморозуміння. На чому воно ґрунтується?"
- "Розкажи мені про мене"
- "Собори наших душ."
- "Що таке людське серце?"
- "Умій бути вдячним" .
- "Будувати життя, чи пристосовуватись до обставин."
- "Чому буває самотньо?"
- "Уроки добрих справ"
- "Що внутрішня, що зовнішня краса тобі одній дарована, людино!"
- " Дисципліна - свобода, чи необхідність?"
- «Правила користування мобільним зв'язком у громадських місцях».
- «Твоя інформаційна безпека».

Родина « Писанка »

9 клас – Родина „Край”

- "Любов до ближнього - джерело величі людини".
- "Відкрийте чарівні двері добра і довіри".
- "Любов'ю дорожити вмійте".
- "Колектив починається з мене".
- "Цінності моєї родини".
- "Портрет мого колективу"
- "Мої вчителі, старші друзі та наставники". "Я і ми".
- "Жити - значить спілкуватися".
- "Молодь проти насильства".
- «Культура користування мобільним зв'язком».
- «Я і інформаційно-комунікаційні технології».

Родина «Край»

Узагальнюючий етап

№ п/п	Назва заходів	Термін виконання	Виконавці
1.	Інформація про хід виконання проекту.	Січень 2011 р.	Педагогічні працівники
2.	Розробити рекомендації для класних керівників щодо формування активної за формою та моральної за змістом життєвої позиції учнів.	Протягом тривалості проекту	Творча група
3.	Провести засідання педагогічної ради.	Грудень 2009 Січень 2011	Дирекція школи
4.	Педагогічний консилиум для обміну вражень за результатами реалізації проекту між вчителями, практичним психологом, дирекцією школи.	Грудень 2010	Педагогічні працівники
5.	Оформлення матеріалів за проектом “Духовність – храм душі людської”.	Протягом тривалості проекту	Педагогічні працівники

Оцінка учнями і вчителями проектної діяльності

- **Що тобі найбільше сподобалося в проекті?**
- Увесь проект — 46 %.
- Проведені заходи — 31 %.
- Виготовлення родовідного дерева — 23 %.
- **Що викликало найбільші труднощі?**
- Труднощів не було — 41 %.
- Виготовлення родовідного дерева — 23 %.
- Складання кодексу моральної поведінки — 15 %.
- Оформлення матеріалів по проекту—21%.
- **З яким настроєм ти працював над проектом?**
- Було цікаво — 100 %.
- **Яке значення для тебе особисто має цей проект?**
- Став краще відноситися до людей — 23 %.
- Навчився цінувати своїх рідних — 15 %.
- Зрозумів, що бути доброю людиною — це найголовніше в житті — 30 %.
- Навчився злагоджено працювати в групі — 8 %.
- Зрозумів, що треба досліджувати свій родовід — 12 %.
- Навчився берегти народні звичаї і традиції — 12 %.

Методичні рекомендації для класних керівників та педагогічних працівників

щодо формування активної за формою

та моральної за змістом життєвої позиції учнів.

1. Спілкуйся якомога більше з дітьми, особливо в позаурочний час.
2. Пам'ятай, знання сутності стосунків у колективі (визначення лідерів) обов'язково допоможе на уроках, особливо в екстремальних ситуаціях.
3. Пізнай у дітях себе колишнього: учись у дітей розуміти іншу людину, сприймати її такою, якою вона є, поважати її, передбачати поведінку людей. Умій передбачити й оцінити ситуацію або точку зору учня очима самого учня.
4. Запам'ятай: духовний контакт — це та сфера, яка легко руйнується. Отож, постійно підживлюй її. Дрібниць у стосунках немає. Інколи те, що тобі здається дріб'язковим, буде важливим для учня й класу. Найбільше зміцненню духовних контактів сприяють спільні інтереси й потреби.

5. Дорожи довірою дітей. Це обов'язковий компонент у діяльності будь-якої соціальної групи, який досягається компетентністю, сумлінністю й чесністю.

6. Керуйся принципом: якомога більше вимогливості до людини і якомога більше поваги до неї. Знай, що легше сприймаються вимоги, висловлені у ввічливій формі: вимоги-прохання, вимоги-поради.

7. Будь ворогом негативного принципу керівництва: кого хочу — милую, кого хочу — караю.

8. Безапеляційність — не твій порадник.

9. Викликаючи почуття страху, ти принижуєш і себе, і дитину, притупляєш її інтелект. Подумки полічи до 10-ти перш, ніж викликати батьків, зробити запис у щоденнику чи відіслати учня до заступника директора.

10. Ти і твій предмет — не центр Землі, є ще й інші... Не намагайся перенести на домашнє завдання те, чого не зробив сам на уроці.

Кодекс моральних цінностей для учнів

1. Люби свою родину, пам'ятай, звідкіля ти родом.
2. Роби добре!
3. Стався до інших так, як би ти хотів, щоб вони ставилися до тебе.
4. Будь милосердним, поважай старість, допомагай малим, тим, хто потребує захисту.
5. Не лінуйся й не шукай виправдання своїм слабкостям.
6. Пам'ятай, що тільки в праці велич людини.
7. Поважай один одного, сприймай людей такими, як вони є. Шукай гарне в людині.
8. Бійся скривдити, люби і прощай людям.
9. Будь бережливим, дбайливим господарем у своєму домі.
10. Усміхайся, бо усмішка прикрашає.
11. У хвилини розпачу не втрачай віри в себе. Вір у свій розум, талант, серце.

Духовними стежками

Церква

Святого Василя Великого
побудована в 1872 році

Церква тиха,

церква мила,

Церква радість,

церква сила.

В церкві молимося

Отцеві –

Неба і Землі Творцеві.

Церква – це

молитви дім,

Церкву треба нам усім,

Бо без церкви є людина

Як без матері дитина.

Капличка на місці згорівшої церкви

Капличка на подвір'ї Михайла Мориса

Капличка
на подвір'ї
Миколи
Поповича

Капличка на
подвір'ї
Марії
Шимків

Капличка в школі

Капличка на подвір'ї Степана Федоріва

**Капличка
на честь 400-
річчя села
Петранка**

Пам'ятний хрест
на честь 380-ої
річниці заснування
села Петранка

**Під час
Першого причастя**

Учні після Першого Причастя

Церква в Лужках

Лужки

**Вчителі
християнської
етики
в Підлютому**

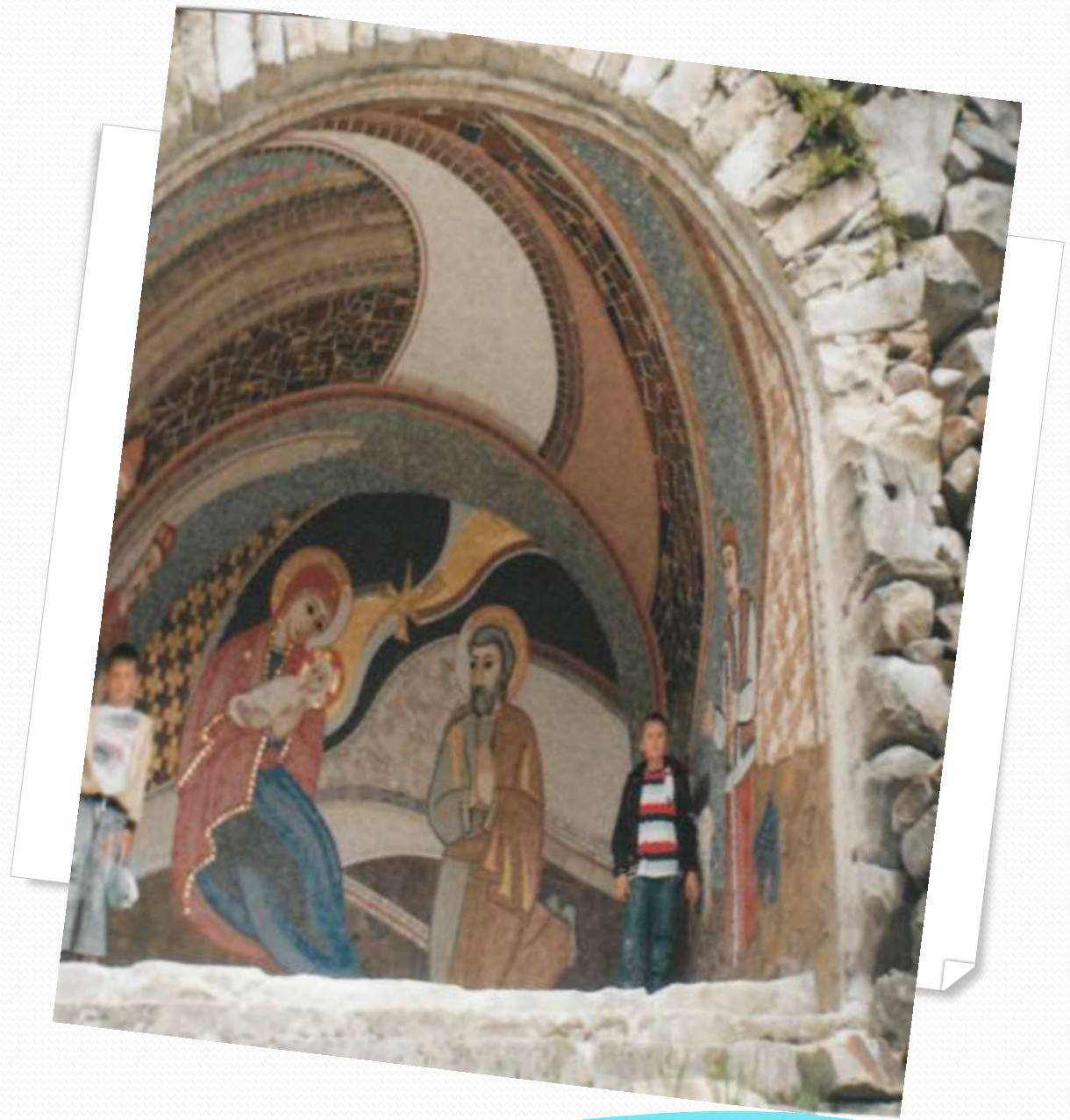
Підлюте

Під час екскурсії в Підлютому

Капличка із природного каменю в Підлютому

Під час екскурсії в Підлютому

Душа – єдина на Землі держава

*Вже почалось, мабуть,
майбутнє
Оце, либонь, вже почалось...
Не забувайте незабутнє,
Воно вже інеєм взялось!
І не знецінюйте коштовне,
Не загубіться у юрбі.
Не проміняйте неповторне
На сто ерзаців у собі!
Минають фронди і жиронди,
Минає славне і гучне.
Шукайте посмішку
Джоконди,
Вона ніколи не мине.*

*Любіть травинку, і
тваринку,
І сонце завтрашнього дня,
Вечірню в попелі жаринку,
Шляхетну інохідь коня.
Згадайте в поспіху вагона,
В невідворотності зникань,
Як рафаелівська Мадонна
У вічі дивиться вікам!
В епоху спорту і синтетики
Людей велика ряснота.
Нехай тендітні пальці етики
Торкнуть Вам серце і вуста.
Ліна Костенко*